

POHJOIS-SUOMEN YRITYSRAHOITUSSTRATEGIA 2021-2027

LUONNOS 30.11.2021

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

SISÄLLYS

1	TAUSTAA.....	3
2	TAVOITTEET	4
3	RAHOITUKSEN SUUNTAAMINEN	4
4	RAHOITETTAVAT TOIMENPITEET.....	5
4.1	Yleistä	5
4.2	Investoinnit.....	5
4.3	Kehittäminen	6
4.4	Kertakorvaushankkeet.....	7
5	HANKKEIDEN MERKITTÄVYYS JA VAIKUTTAVUUS.....	7
6	AVUSTUKSEN MYÖNTÄMISEN RAJOITUKSET SEKÄ LINJAUKSET	8
6.1	Toimialarajaukset	8
6.2	Jatkuvan kannattavan toiminnan edellytykset.....	8
6.3	Kilpailunäkökohdat	8
6.4	Muut rajaukset ja linjaukset	9
7	SUURTEN YRITYSTEN TUKEMINEN	10
8	TUKITASOT.....	10
9	YRITYSTEN TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITTÄMISHANKKEET	11
10	HAKU- JA KÄSITTELYPROSESSI	11
10.1	Hakeminen.....	11
10.2	Hakemusten käsittely ELY-keskuksessa.....	12
10.3	Muutokset hankkeissa.....	13
11	YRITYSTEN KEHITTÄMISPALVELUT	13
12	LINKIT.....	15

1 TAUSTAA

Yritysrahoitusstrategia ohjaa Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) toimialaan kuuluvaa ELY-keskusten yritysrahoitusta Pohjois-Suomessa. ELY-keskuksen myöntämä yritysrahoitus on harkinnanvaraista valtionavustusta yritysten kehittämiseen. Rahoituksen hakeminen on määrämuotoista ja myönnetty avustus maksetaan pääsääntöisesti jälkikäteen toteutuneita ja hyväksytyjä kustannuksia vastaan. Rahoitusta ohjaavat kansalliset ja EU:n säädökset, EU-ohjelma sekä ELY-keskusten tulostavoitteet.

Yritysrahoitusstrategia on laadittu käytettäväksi avustushakemusten arviointityössä ja sitä käytetään päätöksenteon tukena Pohjois-Pohjanmaan, Lapin sekä Kainuun maakuntien alueella. Strategia ja linjaukset kattavat lain valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi ([758/2021](#)) ja asetuksen ([895/2021](#)) mukaisiin kehittämisavustuksiin ja toimintaympäristön kehittämishakemuksiin tehdyt ratkaisut. Strategian julkistamisella pyritään lisäämään päätöksenteon avoimuutta sekä helpottamaan avustuksen hakemista suunniteltavien tahojen työtä. Lisäksi strategialla parannetaan kansallisen yritystukirahoituksen sekä aluekehitysrahaston ja maaseuturahaston yritystukien välistä koordinaatiota Pohjois-Suomessa.

Yritysrahoitusstrategia täsmentää rahoituksen periaatteita, ja se on voimassa toistaiseksi. ELY-keskus voi tehdä muutoksia ja tarkennuksia yritysrahoitusstrategiaan sekä yksittäistapauksissa erityisistä syistä poiketa sen linjauksista.

Maakuntavaltuuston hyväksymä maakuntaohjelma ohjaa aluekehitystyötä [Pohjois-Pohjanmaan](#), [Kainuun](#) ja [Lapin](#) maakunnissa. Osana yritysrahoitushakemuksen käsittelyprosessia ELY-keskus varmistaa, että rahoituksen piiriin hyväksyttävät hankkeet ovat alueellisten painotusten mukaisia, ja että EU-osarahoituksen piiriin hyväksyttävät hankkeet ovat EU-ohjelman mukaisia ja toteuttavat omalta osaltaan ohjelman tavoitteita.

Yritysrahoituksen ohella ELY-keskus tuottaa yrityksen kehittämiseen palveluita, joiden avulla tähdätään pk-yritysten yritystoiminnan kasvuun, kansainvälistymiseen, liiketoiminnan tehostamiseen ja uudistumiseen, teknologian ja innovaatioiden kehittämiseen, henkilöstön ammattitaidon päivittämiseen tai uusien työntekijöiden kouluttamiseen.

Kullakin alueella toteutetaan lisäksi [Maaseudun kehittämisohjelmaa](#). Maaseutuohjelman avulla tähdätään elinvoimaisen maaseudun säilymiseen, ympäristön tilan paranemiseen, uusiutuvien luonnonvarojen kestäväan käyttöön, eläinten hyvinvoinnin parantamiseen ja osaamisen kehittämiseen. Maaseudun kehittämisohjelman puitteissa tehdyt yritystukipäätökset tehdään kunkin maakunnan ELY-keskuksessa, joissa tehdään myös yhteensovitus rahastojen välillä. Lisätietoja maaseutuohjelman yritystukimuodoista löytyy [Ruokaviraston](#) sivuilta. Pohjois-Suomen yritysrahoitusstrategia ei koske maaseudun kehittämisohjelman rahoitusta.

2 TAVOITTEET

[Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman](#) keskeisiä tavoitteita ovat kansainvälistyminen, innovatiivisuus, digitaalisuus, kestävä kehitys ja hiilineutraaliin talouteen sekä yhteiskuntaan siirtyminen, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo. Rahoitettavia hankkeita tarkastellaan aina ohjelman tavoitteiden näkökulmasta.

Myönnettävän avustuksen tarkoituksena on kannustaa yrityksiä kasvuun ja kansainvälistymiseen tähtäävään, määrätietoiseen, pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen liiketoiminnan kehittämiseen ja uudistamiseen sekä jakaa hankkeen toteutuksesta yritykselle aiheutuvaa riskiä. Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tukeminen parantaa alueen työllisyyttä ja sitä kautta alueen elinvoimaa ja houkuttelevuutta.

3 RAHOITUKSEN SUUNTAAMINEN

Rahoitus suunnataan yrityksille, joilla arvioidaan olevan hyvät valmiudet toimia kannattavasti ja kilpailukykyisesti markkinoilla, ja joilla on edellytykset liiketoiminnan kehittämiseen sekä kasvuun. Rahoitus kohdistetaan ensisijaisesti pk-yritysten innovatiivisiin hankkeisiin, joilla on positiivinen vaikutus myös aluetalouteen. Yrityksen tavanomaiseen toimintaan tai vähäiseksi katsottavaan kehittämiseen rahoitusta ei voida myöntää.

Avustusta myönnetään hankkeisiin, joilla arvioidaan olevan merkittävä vaikutus yrityksen kasvuun tai uudistumiseen, kansainvälistymiseen, innovaatiotoimintaan tai osaamisen vahvistamiseen, tuottavuuteen, digitaaliseen liiketoimintaan tai ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, hiilineutraalisuuden edistämiseen tai energia- tai materiaalitehokkuuteen. Avustusta suunnataan erityisesti maakuntaohjelmien mukaisille kärkitoimialoille.

Painopiste on pk-yritysten toteuttamissa kehittämishankkeissa. Pk-yrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka täyttää EU:n komission antaman [pienen tai keskisuuren yrityksen määritelmän](#).

Kaikkia hankkeita koskee Do no significant harm -periaate, eli hankkeet eivät saa aiheuttaa merkittävää haittaa millekään [EU:n kestävän rahoituksen asetuksen ympäristötavoitteelle](#). Tavoitteet ovat: ilmastonmuutoksen hillintä, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu, siirtyminen kiertotalouteen, ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen.

Ilmastotoimenpiteisiin kohdennetaan vähintään 35 % rahoituksesta. Ilmastomuutoksen hillintään tai ilmastomuutokseen sopeutumiseen kohdistuvissa hankkeissa voidaan keskittyä esimerkiksi pk-yritysten hiilineutraalisuutta edistävien tuotteiden, materiaalien, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen ja pilotointiin. Hankkeiden keskeisenä sisältönä voivat olla myös hiilineutraalisuustavoitteiden monitorointiin ja seurantaan tarkoitettujen työkalujen kehittäminen, TKI-toiminta, biopohjaisten tuotteiden kehittäminen sekä älykäs materiaalien hallinta kierrätysmateriaaleja ja sivuvirtoja hyödyntämällä.

Toinen merkittävä painopiste on digitaalisuuden edistäminen. Avustusta voidaan myöntää esimerkiksi uusien digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen taikka digitalisaation tai automaation kehittämiseen ottamalla käyttöön uutta teknologiaa tai tuotantomenetelmiä, jotka tehostavat yrityksen toimintaa merkittävästi.

Äkillisen rakennemuutoksen alueilla myöntövaltuutta suunnataan työllistäviin hankkeisiin ja alueen elinkeinorakennetta vahvistaviin ja monipuolistaviin hankkeisiin.

4 RAHOITETTAVAT TOIMENPITEET

4.1 YLEISTÄ

Avustusta voidaan myöntää yksilöityyn, selkeästi rajattuun ja yrityksen tavanomaiseen toiminnasta erottuvaan kehittämishankkeeseen. Hankkeen kustannuksiksi voidaan hyväksyä kohtuulliset ja hankkeen toteuttamisen kannalta olennaiset tukikelpoiset kustannukset. Hankkeen kokonaisrahoituksen ja muun operatiivisen toiminnan rahoituksen tulee olla kunnossa. Rahoitusta voidaan myöntää investointeihin ja kehittämistoimenpiteisiin, jotka tukevat yrityksen kasvustrategiaa. Mikäli hankkeen hyväksyttävät kokonaiskustannukset ovat alle 20 000 euroa, tukea ei myönnetä. Poikkeuksena ovat kertakorvaushankkeet, joiden kokonaiskustannusten tulee olla vähintään 10 000 euroa.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yrityksen toimintaa harjoitetaan kiinteästä toimipisteestä Pohjois-Suomen (Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi) alueella. Kehittämishankkeen hyötyjen tulee kohdistua ensisijaisesti ja pääosin Pohjois-Suomen alueelle. Yritystoiminnan tulee olla päätoimista.

4.2 INVESTOINNIT

Investoinnilla tarkoitetaan aineellista ja aineetonta investointia. Aineellisia investointeja ovat rakennus-, kone- ja laiteinvestoinnit. Aineettomalla investoinnilla tarkoitetaan teknologian siirtoon liittyvien patenttioikeuksien, käyttöilupien, tietotaidon, ohjelmistojen ja patentoimattoman teknisen tietämyksen hankintaa. Myönnettäessä tukea investointeihin, tukiprosenttiin voi vaikuttaa alentavasti investoinnin tavanomaisuus, yrityksen aiemmin saamat julkiset tuet tai alueella sijaitsevat vastaavat palvelut tai tuotantolaitokset sekä käytettävissä olevan määrärahan niukkuus. Avustuksen myöntämiseen vaikuttaa hankkeen uutuusarvo, esimerkiksi automatisaation tai robotiikan lisääntyminen. Tuettavien investointien

tulee olla avustuksen hakijan omassa käytössä, ja niiden tulee sijaita sen ELY-keskuksen alueella, jonka määrärahoista tukea myönnetään. Enimmäistukitasot määritellään yritystukiasetuksessa EU:n komission vahvistaman aluetukikartan pohjalta.

Investointihankkeeseen voidaan hyväksyä rakentamiseen kohdistuvat kohtuulliset ja yksilöidyt palkkakulut, mikäli rakentaminen tehdään yrityksen omana työnä. Hankkeen yleishallintokustannukset sisältyvät välittömien kustannusten perusteella laskettavaan prosenttiosuuteen (flat rate).

Avustuksen saajan on rahoitettava investoinnin hankintamenosta vähintään 25 % sellaisella rahoituksella, johon ei liity julkista tukea. Investointiin myönnettävän yrityksen kehittämisavustuksen ja muun valtiontueksi katsottavan tuen yhteenlaskettu osuus ei saa ylittää yritystukiasetuksen enimmäistukitasoa.

4.3 KEHITTÄMINEN

Kehittämistoimenpiteellä tarkoitetaan yrityksen liiketoimintaosaamisen, kansainvälistymisen, tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämistä sekä muuta niihin rinnastettavaa yritystoiminnan merkittävää kehittämistä. Rahoitusta voidaan myöntää ulkopuolisiin asiantuntijakustannuksiin, kehittämistyöstä aiheutuviin palkkakustannuksiin, kansainvälisiin matkakustannuksiin ja kehittämistyöhön olennaisesti liittyviin raaka-ainemenoihin. Kansainvälistymisvalmiuksien kehittämiseen tähtäävissä hankkeissa rahoitusta voidaan lisäksi myöntää kansainvälistymistä edistäville messuille osallistumisesta aiheutuviin kustannuksiin. Avustushakemuksessa tulee kuvata hankkeen sisältö tiiviisti ja informatiivisesti esimerkiksi työpaketeiksi jaoteltuna. Hankkeen eri osioiden toimenpiteet, yksilöidyt tavoitteet, tehtäväkokonaisuudet, kustannukset, tulokset, tarvittavat resurssit ja aikataulutus kuvataan työpaketeittain.

Kehittämistoimenpiteet rahoitetaan pääsääntöisesti de minimis -ehtoisena. [De minimis -ehtoista tukea](#) voi saada enintään 200 000 euroa kolmen verovuoden aikana (kuluva ja kaksi edellistä).

Kehittämishankkeeseen voidaan hyväksyä hankkeen kehittämistyöhön kohdistuvat kohtuulliset ja olennaiset palkkakustannukset. Hankkeen palkkamenoina hyväksytään pääsääntöisesti ainoastaan uuden työntekijän palkat. Palkkakustannusten tukikelpoisuuden edellytyksenä on, että henkilöllä on kirjallinen tehtäväkuvaus, työpanos on perusteltu ja henkilön työtehtävät on yksilöity riittävällä tarkkuudella. Hankkeessa osa-aikaisesti työtä tekeväälle henkilölle määritellään kiinteä prosenttiosuus, jonka tulee olla vähintään 20 % vuotuisesta työajasta. Erityisin perustein voidaan hankkeeseen hyväksyä vähintään 10 % vuotuisesta työajasta.

- Kansainvälistymishankkeissa voidaan hyväksyä enintään yhtä henkilötyövuotta (12 htkk) vastaavat palkkakustannukset.
- Tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämishankkeissa voidaan hyväksyä enintään kahta henkilötyövuotta (24 htkk) vastaavat palkkakustannukset.
- Yrittäjän tai toimitusjohtajan kehittämistyön palkkakustannuksia voidaan hyväksyä vain erityisin perustein.

Tuotteiden, materiaalien ja tuotantomenetelmien kehittämishankkeissa voidaan hyväksyä kohtuulliset prototyypin kustannukset. Kehitettävää prototyyppiä ei saa myydä tai luovuttaa muille, eikä se saa tulla tuotannolliseen käyttöön. Avustusta voidaan myöntää harkinnan mukaan kansainvälistymiseen tähtääviin,

ulkomailla toteutettaviin pilotteihin. Kierto- ja energiatalouden sekä materiaalitehokkuuden pilotit voivat olla myös kotimaassa toteutettavia.

Yrityksen kehittämisavustusta ei myönnetä suuryritysten kehittämistoimenpiteisiin.

4.4 KERTAKORVAUSHANKKEET

Yrityksen kehittämisavustusta voidaan myöntää myös kertakorvauksena kasvuun tähtäävälle pk-yritykselle, kun yritys selvittää uuden kasvuliiketoiminnan käynnistämisen mahdollisuutta. Kertakorvaushankkeelle asetetaan hakuvaiheessa yksi tai useampi konkreettinen ja mitattava tavoite tai tuotos, ja ne ovat nopeasti toteutettavia ja tiiviitä hankkeita asetetun tavoitteen saavuttamiseksi. Hankkeiden pituus voi enimmillään olla kuusi kuukautta. Mahdollisia kertakorvaushankkeen toimenpiteitä voivat olla uuden tuotteen tai palvelun toteutettavuuden selvitys, uuden potentiaalisen kansainvälisen markkina-alueen selvitys tai pilotointi tai EU-rahoitushakemuksen valmistelu.

Kertakorvaushankkeissa avustus myönnetään hakijan esittämän hankesuunnitelman ja yksityiskohtaisen, tukikelpoisen kustannusarvion pohjalta. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on laatinut yksityiskohtaisen ja toteuttamiskelpoisen hankesuunnitelman, josta käy ilmi tavoitellut tuotokset, tehtävä työ, kustannusarvio sekä toteutuksen aikataulu. Suunnitelma tulee laatia siten, että yritys pystyy projektin päätyttyä raportoimaan tuotokset suunnitelmaan verraten. Avustus maksetaan toteutussuunnitelman mukaisten ja todennettavissa olevien tuotosten perusteella, eikä avustuksen saajan tarvitse todentaa projektin toteutuneita kustannuksia. Kertakorvaushankkeen palkkakustannuksiksi voidaan huomioida enimmillään kuuden kuukauden työpanos. Hankkeen sisältöön ei voi tehdä muutoksia. Hanke voidaan jakaa osatoteutuksiin, jolloin kustannusarvio tulee laatia osakokonaisuuksittain. Jos jokin osio jää toteutumatta, avustus maksetaan vain toteutuneiden osatuotosten perusteella. Kertakorvaushankkeissa avustus myönnetään aina de minimis –ehtoisena avustuksena.

5 HANKKEIDEN MERKITTÄVYYS JA VAIKUTTAVUUS

Rahoitettavalla hankkeella tulee olla merkittävä vaikutus yrityksen käynnistymiseen, kasvuun tai kansainvälistymiseen, innovaatio toimintaan, osaamisen vahvistamiseen tai digitalisaation edistämiseen, tuottavuuteen, toiminnan hiilineutraaliuden edistämiseen tai energia- tai materiaalitehokkuuteen, taikka ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Kehittämishankkeen tulee olla merkittävä myös suhteessa yrityksen toiminnan volyyymiin.

Hankkeella tulee olla huomattava vaikutus yrityksen liikevaihdon kasvuun. Lisäksi hankkeen vaikutuksesta yritykseen syntyvät uudet työpaikat ovat merkittävässä roolissa arvioitaessa tuen myöntämisedellytyksiä. Kansainvälistymisvalmiuksien edistämistä ja viennin kasvua arvioidaan hankkeiden pisteytyksessä. Pisteytyksessä huomioidaan myös välilliset vaikutukset.

Vaikuttavuutta arvioitaessa tarkastellaan yrityksen kokonaiskehittämistä. Myönnettävällä avustuksella tulee olla merkittävä vaikutus hankkeen toteuttamiseen siten, että hanke toteutetaan nopeamassa aikataulussa, korkeatasoisempana tai laajempaan kuin ilman avustusta, tai että hanketta ei toteutettaisi lainkaan ilman myönnettävää rahoitusta.

Hankkeiden kokonaisarviointiin vaikuttavat mm. hankkeen suunnitelmallisuus, innovatiivisuus, vaikutus kilpailutilanteeseen, haastavuus ja vaikuttavuus sekä yrityksen kyvykkyys toteuttaa hanke ja edellytykset toimia kannattavasti hankkeen toteutuksen jälkeen. Hakijan mahdollisten aikaisempien hankkeiden toteutuminen ja niiden vaikutukset huomioidaan uutta hanketta arvioitaessa.

6 AVUSTUKSEN MYÖNTÄMISEN RAJOITUKSET SEKÄ LINJAUKSET

6.1 TOIMIALARAJAUKSET

Avustusta ei myönnetä lain 758/2021 6§:n mukaisesti kala-, maa- eikä metsätalouden alkutuotannon harjoittamiseen. Avustusta ei myönnetä myöskään maataloustuotteiden jalostukseen ja maataloustuotteiden kaupan pitämiseen. Avustuksen myöntämisessä on otettava huomioon myös Euroopan unionin toimialakohtaiset rajoitukset koskien terveystieteitä, liikennettä ja laivanrakennusta.

6.2 JATKUVAN KANNATTAVAN TOIMINNAN EDELLYTYKSET

Yrityksellä tulee olla edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan. Pääsääntöisesti yrityksellä tai sen vastuuhenkilöillä ei saa olla maksuhäiriöitä tai verovelkoja. Hakemuksen käsittelyn yhteydessä ELY-keskus tarkastaa yrityksen sekä sen vastuuhenkilöiden mahdolliset maksuhäiriöt. Yrityksen tietoja voidaan tarkastaa myös muiden viranomaisten, kuten esimerkiksi verottajan ylläpitämistä rekistereistä. Yrityksen tulee toimia yhteiskuntavastuullisesti sekä eettisesti kestäväällä tavalla, ja yrityksen toimintaan sekä hankkeen toteuttamiseen liittyvien lupa-asioiden tulee olla kunnossa.

Tukea ei voida myöntää vaikeuksissa olevalle yritykselle, joka on menettänyt yli puolet merkitystä osakepääomasta (yli 3 vuotta vanha yritys) tai joka on asetettu konkurssiin tai jonka velkasaneerausmenettelyä ei ole vahvistettu. Lisätietoja [TEM:n sivuilta](#).

6.3 KILPAILUNÄKÖKOHDAT

ELY-keskus huomioi avustusta myönnettäessä kilpailunäkökohdat, jotta avustuksilla ei vaarannettaisi olemassa olevien kilpailukykyisten yritysten toimintaedellytyksiä. Avustusten myöntämisen yleisenä edellytyksenä on, ettei myönnettävän avustuksen voida arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia. Avustusta ei myönnetä paikalliseen kysyntään perustuvaan liiketoimintaan kilpailullisista syistä.

Avustusta ei voida myöntää:

- maahantuonti-, agenttuuri-, vähittäis- ja tukkukaupoille eikä em. toimialojen Internet-pohjaisille verkkokaupoille
- yksityishenkilöille ja kotitalouksille kuluttajapalveluita tarjoaville, paikallisilla markkinoilla toimiville yrityksille (esim. ravitsemistoiminta, kauneudenhoito-, kuntosali-, hieronta- ja fysioterapiapalvelut, huolto- ja korjaamotoiminta)
- maa-, metsä- ja rakennusurakointitoimintaan

6.4 MUUT RAJAUKSET JA LINJAUKSET

Avustusta ei voida myöntää:

- tavanomaiseen toimintaan eikä myyntiin ja markkinointiin (esim. mainoskampanjat, yritysilmeen suunnittelu, verkkosivujen tekeminen)
- korvausinvestointeihin
- sosiaali- ja terveysalan tavanomaisiin kalusto- tai kiinteistöinvestointeihin (mm. päivä- ja hoivakodit, lääkäriasemat, vanhuspalvelut)
- valmiiden rakennusten tai maa-alueiden oston
- tavanomaisiin tietotekniikkahankintoihin tai kuukausimaksupohjaisiin järjestelmiin (tietokoneet, puhelimet, tulostimet, ohjelmistopäivitykset). Projektihenkilöiden työvälineet sisältyvät välillisiin menoihin.
- liikuteltavan tai vuokrattavan kaluston hankintaan
- muiden kuin tuotantotilojen rakentamiseen
- verkkokauppojen toteuttamiseen

Matkailualan yritysten investointihankkeisiin voidaan myöntää avustusta, mikäli hankkeen avulla monipuolistetaan matkailukeskuksen tai alueen palvelutarjontaa ja hankkeen avulla voidaan saada alueelle ensisijaisesti uutta kansainvälistä kysyntää. Avustusta myönnettäessä majoitustilojen rakentamiseen edellytetään, että yrityksellä on myös muuta matkailupalvelutarjontaa ja yritys työllistää henkilökuntaa matkailupalvelujen tuotannossaan. Avustusta ei myönnetä kiinteistösijoitustoimintaan (ml. viikko- ja lomaosakkeet, huoneisto- ja mökkivuokraus tms.), matkailupalvelujen välitysmyyntiin tai kaupunkikeskustojen majoituskapasiteetin lisäämiseen.

Asiantuntijapalveluyritysten (mm. liikkeenjohto-, markkinointi-, taloushallinto-, suunnittelu-, konsultointi- ja koulutuspalvelut) kehittämishankkeisiin ei myönnetä tukea, ellei niillä ole merkittävä, toimialan tavanomaisia palvelumalleja uudistava vaikutus tai kansainvälistymiseen tähtäävä tavoite.

Avustusta ei myönnetä sellaisten tuotteiden kehittämiseen, joiden suunnittelu tapahtuu tarjous- tai tilauskohtaisesti.

Yrityksen kehittämisavustusta ei voida myöntää hankkeisiin, joissa kunnat tai kuntien omistamat kiinteistöyhtiöt rakentavat toimitiloja yritysten käyttöön. Kuntien kiinteistöyhtiöt luokitellaan kunnan omistuksen perusteella pääsääntöisesti suuriksi yrityksiksi, jolloin avustuksen myöntämiseen sovelletaan suurten yritysten hankkeille säädettyjä edellytyksiä.

7 SUURTEN YRITYSTEN TUKEMINEN

Rahoituksen painopiste on pk-yritysten tukemisessa. Suuryritysten investointihankkeita voidaan tukea, mikäli hankkeella voidaan arvioida olevan erityisen suuri aluetaloudellinen merkitys ja vaikutus alueen Pk-yritysten toimintaedellytysten kehittämiseen. Suuryrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka ei täytä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa 2003/361/EY olevan [pienen tai keskisuuren yrityksen määritelmää](#).

Yrityksen kehittämisavustusta voidaan myöntää Pohjois-Suomessa suurelle yritykselle, jos kyseessä on investointi uuteen toimintayksikköön, liiketoiminta-alueeseen, tuotteeseen tai palveluun. Uusi taloudellinen toiminta ei saa olla samaa tai samankaltaista kuin kyseisessä toimipaikassa aikaisemmin harjoitettu toiminta. Samalla tai samankaltaisella toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, joka kuuluu samaan tilastollisen toimialaluokituksen nelinumerotasoon. Euroopan unionin varoista voidaan suurelle yritykselle myöntää avustusta kuitenkin vain Suomen alue- ja rakennepoliitikan ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 mukaiset myöntämisedellytykset täyttävään investointiin. Avustusta ei voida myöntää käytettyjen omaisuuserien hankintaan. Aineettomien investointien osuus voi olla enintään 50 % hankkeen kustannuksista.

Suuryritysten tuotannollisia investointeja voidaan tukea EU-varoista

- hankkeissa, joilla yhteistyössä pk-yritysten kanssa kehitetään ja parannetaan tutkimus- ja innovointivalmiuksia ja otetaan käyttöön kehittyneitä teknologioita,
- hankkeissa, joilla ensisijaisesti edistetään energiatehokkuutta ja vähennetään kasvihuonekaasupäästöjä tai edistetään uusiutuvaa energiaa direktiivin (EU) 2018/2001 mukaisesti, siinä säädetyt kestävyyskriteerit mukaan lukien tai
- pienten midcap-yritysten hankkeissa, joilla kehitetään ja parannetaan tutkimus- ja innovointivalmiuksia ja otetaan käyttöön kehittyneitä teknologioita. Pieni midcap-yritys on suuryritys, jossa on enintään 499 työntekijää.

8 TUKITASOT

Hankkeeseen sisältyviä investointeja voidaan tukea yrityksen koosta ja sijainnista riippuen eri tukiprosenteilla, jotka vahvistetaan vuoden 2022 alkupuolella aluetukikartassa. ELY-keskus voi käyttää tarkoituksenmukaisuusharkintaa, ja myöntää avustuksen myös em. tukitasoja alempana esimerkiksi määrärahojen riittävyyden turvaamiseksi. Samoin, mikäli ELY-keskus näkee, että hanke toteutuu em. tukitasoja alhaisemmalla avustuksen määrällä, voi se käyttää päätöksessään perustukitasoa alhaisempaa tukitasoa.

Kehittämistoimenpiteisiin voidaan myöntää avustusta pk-yrityksille enintään 50 % hyväksytyistä kustannuksista. Pk-yritysten kehittämistoimenpiteiden tukitasona käytetään pääsääntöisesti lainsäädännön mahdollistamaa maksimitukitasoa.

Kertakorvauksena pk-yrityksille maksettavan yrityksen kehittämisavustushankkeen kokonaiskustannukset voivat olla enintään 60 000 euroa ja tukitaso on enintään 60 %. Kertakorvaushankkeissa avustus myönnetään aina de minimis -ehtoisena avustuksena.

9 YRITYSTEN TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITTÄMISHANKKEET

Yritysten toimintaympäristön kehittämisavustusta voidaan myöntää voittoa tavoittelemattomille julkisille ja yksityisille yhteisöille sekä säätiöille yritystoiminnan kannalta tarpeellisiin selvityksiin ja yritysten tarvitsemien palvelujen kehittämiseen. Sen lisäksi avustusta voidaan myöntää yritysten keskinäisen yhteistyön, yritysten ja korkeakoulujen sekä yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyön ja elinkeinoelämäverkottuneen tutkimuksen edistämiseen. Elinkeinoelämäverkottuneen tutkimuksen edistämistä rahoitetaan mm. älykkään erikoistumisen strategian mukaisesti erityistavoitteesta 1.1. Edellä mainittujen hankkeiden ohjausryhmään osallistuvat myös alueen pk-yritykset. Tutkimustulokset ovat julkisia ja tutkimushankkeiden rinnalla voi olla yritysten omia kehittämishankkeita.

Toimintaympäristön kehittämisavustuksessa kehitettävän palvelun tulee olla avoin kaikille eikä avustusta voida myöntää yrityskohtaiseen konsultointiin. Jos hankkeessa kehitetään yrityksille tarjottava palvelu, josta peritään tai tulisi periä maksu, myönnetään avustus de minimis -ehtoisena tuen hakijalle. De minimis -tukea ei voida kohdistaa palvelun saajille.

Selvitystyyppiset hankkeet ovat yleensä enintään vuoden mittaisia. Yritysten toimintaympäristön kehittämisavustushankkeiden haut ovat määräaikaisia ja haut avataan erillisillä hakuilmoituksilla.

10 HAKU- JA KÄSITTELYPROSESSI

10.1 HAKEMINEN

Avustusta haetaan sähköisen [EURA 2021 -hakujärjestelmän](#) kautta. Hakemus tulee jättää ennen hankkeen aloittamista. ELY-keskus julkaisee [rakennerahastot.fi](#)-verkkosivuilla hakuilmoitukset, joissa ilmoitetaan haussa avattavat toimintalinjat ja erityistavoitteet sekä hankkeiden valintakriteerit ja minimipisterajat.

Ennen hakemuksen jättämistä on suositeltavaa olla yhteydessä ELY-keskusten valtakunnalliseen pk-yritysten rahoitusneuvontaan, puh. 0295 024 800, tai alueen [ELY-keskuksen yritysasiantuntijaan](#).

ELY-keskuksen myöntämä avustus on täydentävää rahoitusta, joten hakemuksen liitteenä tulee olla luotettava selvitys hankkeen kokonaisrahoituksesta (esimerkiksi lainatarjoukset tai -päätökset). Ulkopuolisista asiantuntijapalveluista ja merkittävistä investoinneista tulee toimittaa tarjoukset hakemuksen liitteenä. Huolellisesti täytetty hakemus (ml. yksityiskohtainen hankesuunnitelma ja hakemuksen liitteet) nopeuttaa käsittelyä oleellisesti.

Kansallisen rahoituksen mukaiset avustukset haetaan edelleen [Aluehallinnon asiointipalvelun](#) kautta. Avustusta myönnetään Kemi-Tornio –alueen äkilliseen rakennemuutostilanteeseen kohdistuviin hankkeisiin, yritysten kehittämispalveluihin, alueellisena kuljetustukena, kasvun kiihdytysohjelman mukaisille hankkeille sekä turvealan yrityksille uuden liiketoiminnan kehittämiseen.

10.2 HAKEMUSTEN KÄSITTELY ELY-KESKUKSESSA

ELY-keskus ottaa hakemukset käsittelyyn pääsääntöisesti niiden saapumisjärjestyksessä. Hakemusten käsittelystä vastaa nimetty asiantuntija, joka on käsittelyn aikana yhteydessä yrityksen edustajaan. Päätökset tehdään esittelystä.

Avustuksen myöntöön vaikuttavat hankkeen merkittävyyden ohella EU-ohjelman painopisteet, myöntämistä ohjaava lainsäädäntö sekä julkisen tuen myöntämiseen liittyvät säädökset ja määritelmät. Valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain mukainen yrityksen kehittämisavustus on harkinnanvaraista avustusta. Hankkeiden merkittävyyden ja vaikuttavuuden arviointia on kuvattu tarkemmin luvussa 5.

Käsittelyn yhteydessä yleiset valintaperusteet täyttävät hakemukset pisteytetään hakuilmoituksessa julkaistujen erityistavoitekohtaisten valintaperusteiden mukaisesti. Pisteytyksellä arvioidaan hankkeen vaikuttavuutta, toteuttamisedellytyksiä ja sitä, kuinka hyvin hanke edistää ohjelman tavoitteiden toteutumista. Pisteytyksellä hakemukset asetetaan etusijajärjestykseen. Avustusta voidaan myöntää ainoastaan ilmoitetun minimipisterajan ylittäneille hankkeille. Rakennerahastot.fi-sivustolta löytyvässä [Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmassa](#) on kuvattu ohjelman toimintalinjat, erityistavoitteet ja valintaperusteet.

Tukea myönnetään vuosittaisen myöntövaltuuden rajoissa sellaisille yrityksille, joiden toiminnan voidaan katsoa pisteytyksen perusteella tehokkaimmin edistävän Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmaa, maakuntaohjelmien tavoitteita sekä maakuntien alueellisia strategioita.

Myönnetty avustus maksetaan pääsääntöisesti jälkikäteen erillisellä maksatushakemuksella toteutuneita ja hyväksytyjä kustannuksia vastaan. ELY-keskus voi harkintansa mukaan myöntää hankkeelle hakijan

esittämän ennakkomaksun, joka voi olla enintään 30 % myönnetyn avustuksen määrästä ja maksetaan hankepäätöksen yhteydessä. Hakijan tulee perustella ennakon tarve.

10.3 MUUTOKSET HANKKEISSA

Hankkeen sisältöön ja toteutusaikaan liittyvistä muutoksista tulee olla etukäteen yhteydessä ELY-keskuksen asiantuntijaan ja tehdä perusteltu muutoshakemus sen jälkeen. Muuttuneesta hankkeesta johtuvat kustannukset voidaan hyväksyä aikaisintaan muutoshakemuksen vireille tulosta alkaen. Kehittämishankkeen palkkakustannusten määrää ei pääsääntöisesti voi nostaa alkuperäisestä. Kertakorvaushankkeissa ei hyväksytä sisällöllisiä muutoksia.

Maksatushakemuksessa voidaan hyväksyä kustannuslajin ylitys, joka on enintään 20 % tukipäätöksessä hyväksytyyn kustannuslajin kokonaismäärästä, tai ylitys on enintään 10 000 euroa.

11 YRITYSTEN KEHITTÄMISPALVELUT

Yritysten kehittämispalvelut on tarkoitettu toimiville ja kehittämishaluisille pk-yrityksille. Palvelujen kohderyhmänä ovat erityisesti ne pk-yritykset, jotka haluavat kehittyä paikallisesti toimivista yrityksistä kotimarkkinoilla toimiviksi tai kotimarkkinoilla toimivista kansainvälisillä markkinoilla toimiviksi yrityksiksi.

Analyysi-palvelu

Analyysi-palvelun tavoitteena on aktivoida pk-yritystä suunnitelmalliseen ja pitkäjänteiseen kehittämistoimintaan. Palvelun aikana tehdään liiketoiminnan nykytilan analysointi ja kirkastetaan yrityksen kilpailuedut sekä selvitetään kehittämistarpeet ja –mahdollisuudet (= kehittämissuunnitelma)

Konsultointi-palvelu

Konsultointi-palvelun tavoitteena on edistää pk-yrityksen suunnitelmallista liiketoiminnan kehittämistä ja hallittua kasvua. Konsultointipalvelujen lähtökohtana on, että palvelua myönnettäessä yrityksen kehittämistarpeet on selkeästi analysoitu ja priorisoitu sekä on perusteltu näkemys siitä, millaisia kehittämistoimenpiteitä yrityksen tulee tehdä. Mikäli yritykselle ei ole tehty analyysiä tai yrityksellä ei ole kokonaisvaltaista näkemystä oman liiketoimintansa kehittämiseen, yritys ohjataan ensin Analyysi-palveluun. Konsultoinnin minimikesto on kaksi päivää, maksimissaan palvelua voidaan myöntää yritykselle 5 päivää kerrallaan. Yritys voi saada konsultointia yhteensä 15 päivää kolmen vuoden aikana. Päivien laskeminen alkaa siitä päivästä, kun ensimmäinen päätös palvelusta on tehty. Kaikissa konsultoinnin teemoissa on strateginen näkökulma, joka käytännössä tarkoittaa sitä, ettei yritykselle tehdä operatiivisia toimenpiteitä konsultoinnin aikana.

Koulutus-palvelu

Koulutus-palvelujen tavoitteena on lisätä osallistujan liiketoiminnallista osaamista. Koulutusten teemat ovat: Kasvuun johtaminen, Talouden ja tuottavuuden johtaminen sekä Markkinoinnin ja asiakkaiden johtaminen.

Yritysassiakasta suositellaan olemaan yhteydessä oman ELY-keskuksen alueella olevaan asiantuntijaan ennen palvelun hakemuksen jättämistä. Jos yrityksellä on häiriöitä luottotiedoissa, ei yritykselle pääsääntöisesti myönnetä palvelua.

Palveluja ei voida myöntää yrityksille, mikäli:

1. Yrityksen ei katsota riittävällä tavalla sitoutuvan palvelujen toteuttamiseen tai toimintansa kehittämiseen
2. Palvelulla ei arvioida olevan tarpeeksi merkittävää vaikutusta yrityksen kehittämiseen
3. Alueelliset tai maakunnan elinkeinopoliittiset linjaukset eivät puolla palvelun myöntämistä yritykselle
4. Yritystä ei lueta yrityskooltaan Euroopan yhteisön komission antamien suositusten mukaiseksi pk-yritykseksi (2003/361/EY.)
5. Yritystä ei voida vähäiseksi katsottavan toimintansa vuoksi katsoa toimivaksi yritykseksi
6. Yritys on viimeisen kolmen vuoden aikana saanut konsultointia jo 15 päivää tai se ylittyisi palvelua myöntäessä
7. Yrityksen de minimis- tuen enimmäismäärä ylittyisi palvelua myönnettäessä
8. ELY-keskuksella ei ole määrärahaa jäljellä palvelun toteuttamiseen ko. vuonna
9. Yrityksellä on työnantajana lain julkisista työvoima- ja yrityspalveluista 12 luvun 7 § mukaan lain 3 luvun 3 §:n 1 mainittuja rikkomuksia tai laiminlyöntejä
10. Yritys on saanut jo aikaisemmin tukea samaan tarkoitukseen määrän, joka katsotaan riittäväksi
11. Yritys on viimeisen kolmen vuoden aikana saanut Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2014–2020 yrityksen perustamistukea
12. Palvelun myöntämistä ei muutoin katsota tarkoituksenmukaiseksi

Hakemuslomakkeet ja lisätietoa yritysten kehittämispalveluista löytyy [ELY-keskuksen verkkosivuilta](#).

12 LINKIT

[Rakennerahastot](#)

[ELY-keskus](#)

[EURA2021](#) (EU-rahoitus)

[Suomi.fi](#)

[Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027](#) (EAKR-ohjelma)

[Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028](#)

[Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028](#)

[Hallintolaki](#)

[Pk-yrityksen määritelmä](#)

[Opas De minimis-tuista](#)

[Vaikeuksissa oleva yritys](#)

[Pohjois-Pohjanmaan](#), [Kainuun](#) ja [Lapin](#) maakuntaohjelmat

[ELY-keskuksen yritysasiantuntijat](#)

[Yritysten kehittämispalvelut](#)

[Aluehallinnon asiointipalvelu](#) (kansalliset haut)

[EU:n kestävän rahoituksen ympäristötavoitteet](#)

[Ruokavirasto](#)

[Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma](#)